Plats och tid	Sessionssalen kl. 13:30-16:30
Beslutande ledamöter	Kerstin Persson (S) (ordförande) Hans Bertil Sinclair (M) (vice ordförande) Johan Pettersson (S) Carl-Axel Wilhelmsson (C) Cecilia Scott (M)
Ej tjänstgörande ersättare	Kent Lodesjö (S)
Övriga närvarande	Eva Larsson, kommunsekreterare Ardiana Demjaha, teknisk chef Eva Bodén, bostadsanpassningshandläggare §§60-61 Marja-Leena Ruska, teknisk förvaltning §62 Michel Tränefors, gatu- och parkchef §§63-67 Kent Johnsen, studerande Högskolan §63
Utses att justera	Cecilia Scott
Justeringens plats och tid	Kansliavdelningen Klippans kommun , 2018-11-19 15:00

Sekreterare

Eva Larsson

Ordförande

Kerstin Persson

Justerande

Cecilia Scott

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Tekniskt utskott		
Sammanträdesdatum	2018-11-13		
Datum för anslags uppsättande	2018-11-20	**Datum för anslags nedtagande**	2018-12-12
Förvaringsplats för protokollet	Kansliavdelningen Klippans kommun		
Underskrift	..... Eva Larsson		

Innehållsförteckning

§ 59 Val av justerare
§ 60 Överklagande av beslut avseende bostadsanpassningsbidrag
§ 61 Bostadsanpassningsbidrag
§ 62 Samlingslokaler i Klippans kommun
§ 63 Redovisning av projektarbete gällande förslag till utveckling av stadsparken
§ 64 Vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg
§ 65 Vägkors Söndraby
§ 66 Justering av felparkeringsavgifter
§ 67 Information om Klippansofforna

§59

Val av justerare

Ärendet
Val av justerare.

Tekniska utskottets beslut
Cecilia Scott väljes att jämte ordföranden justera dagens protokoll.

_____

§ 60

Överklagande av beslut avseende bostadsanpassningsbidrag

KS 2018.0641

Ärendet

Eva Bodén föredrar ärende avseende överklagan av beslut om avslag av del av ansökan i bostadsanpassningsärende.

Beslut i ärendet fattades 2017-10-04.

Överklagan avseende beslut om avslag av del av ansökan inkom till tekniska förvaltningen 2018-02-28.

Förvaltningsrätten i Malmö har 2018-05-14 beslutat att överlämna överklagandet till Kommunstyrelsen för prövning av om det ska avvisas som för sent inkommet. Förvaltningsrätten har därmed avskrivit målet.

Tekniska utskottet har nu att pröva om överklagan är att anses som för sent inkommen.

Tekniska utskottets beslut

Överklagandet avvisas på grund av den inkommit efter att överklaganstiden passerat.

_____

§ 61

Bostadsanpassningsbidrag

KS 2018.0661

Ärendet

Eva Bodén föredrar aktuellt bostadsanpassningsärende.

Ansökan gäller ombyggnation av kök och beräknas till en kostnad om 175 250 kronor inklusive moms.

Tekniska utskottets beslut

Bifaller ansökan om bostadsanpassningsbidrag om 175 250 kronor inklusive moms för ombyggnad av kök vilket kommer att utföras under 2019.

_____

§ 62

Samlingslokaler i Klippans kommun

KS 2018.0256

Ärendet

Fastighetsavdelningen har inventerat Klippans kommuns samlingslokaler som med enkla åtgärder kan göras tillgängliga för allmänheten.

Tekniska utskottet beslutade 2017-08-15 att uppdra år Tekniska förvaltningen att göra en lokalinventering av kommunens samlingslokaler som underlag för fortsatta diskussioner om bland annat aulan på Nya Snyggatorpsskolan.

Fastighetsavdelningen har sedan dess arbetat med en inventering av kommunens samtliga lokaler. Som en del i detta arbete har en lokalgrupp med representanter för alla förvaltningar tagit fram en förteckning över möteslokaler och samlingslokaler.

Vidare har Tekniska förvaltningen, efter beslut i Tekniska utskottet 2018-04-10, detaljarbetat lokallistan med revideringar av lokaler avseende tillgänglighet för allmänheten, användningsområde, bokningsbarhet samt eventuella åtgärdsbehov med kostnadskalkyl.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-06
Sammanställning samlingslokaler.

Tekniska utskottets beslut

Uppdrar till tekniska förvaltningen att arbeta fram rutiner för andrahandsuthyrning av kommunens lokaler.

———

§ 63

Redovisning av projektarbete gällande förslag till utveckling av stadsparken

KS 2018.0656

Ärendet
Tekniska förvaltningen har i slutet av 2017 fått i uppdrag att utreda Stadsparkens miljö ur ett trygghetsperspektiv.

Förfrågan har gått ut till kommunens upphandlade konsult som inkommit med ett pris om 200 000 kronor. Då priset bedömdes som för högt väcktes idén om att genomföra uppdraget som ett studentprojekt. Under hösten 2018 inkom en intresseanmälan från Kent Johnsen som studerar vid Lanskapsvetarprogrammet på Kristianstad högskola. Då praktiktiden har löpt under fem veckor har arbetet utvidgats till att inte bara gälla belysning utan har även omfattat hur parken kan utvecklas för framtiden och att det blir en mer levande park.

Kent Johnsen presenterar projektarbete med framtagna förslag till utveckling av stadsparken.

Beslutsunderlag
Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-01.
Rapport projektarbete, bilaga Tu § 63/18.

Tekniska utskottets beslut
Uppdrar till tekniska förvaltningen att fortsätta jobba med Stadsparken utifrån framtagna förslag i utredningen vilket återkommer efter inhämtande av synpunkter från berörda förvaltningar till Tekniska utskottets sammanträde 2019-03-12.

———

2018

Utveckling av Klippans stadspark

ETT PROJEKTARBETE UNDER VFU HT18

KENT JOHNSEN

Innehåll

Projekt för utveckling av stadsparken i Klippan 3
Presentation av Stadsparken. 3
Projektunderlaget inleds med tre övergripande punktlistor 4
Utveckla stadsparken med höga upplevelsevärden och plats för alla. 4
Ta vara på allmänhetens engagemang 4
Skapa en hållbar och tålig stadspark 5
Projekt för medborgardeltagande 6
Förslagstavla 6
Hemsida 6
Namngivningstävling 6
Uppmuntra föreningar till aktiviteter 7
Trygghetsarbete 7
Projekt för belysning, papperskorgar och bänkar. 10
Projekt för naturlikt område. 15
Projekt för lekplatsen 17
Projekt för scenområdet 19
Projekt för vattenspelsområdet 20
Projekt för mittgången 22
Projekt för cirkelplatsen 26
Projekt för ökad biologisk mångfald 28
Projekt för pedagogisk verksamhet 28
Uteklassrum 28
Fågelholkar och bihotell 28
Trädfadderprogram 29
Femårsplan 31
År ett: 31
År två: 31
År tre: 31
År fyra: 31
År fem: 31
Stödjande ekosystemtjänster: 32
Kulturella ekosystemtjänster: 32
Reglerande ekosystemtjänster: 33
Bilaga 1: Översiktskarta över möjlig framtid för stadsparken 34
Bilaga 2: Karta över naturlikt område 35
Bilaga 3: Karta över lekplatsen 36
Bilaga 4: Karta över scenområdet 37
Bilaga 5: Karta över vattenspelsområdet 38
Bilaga 6: Karta över väster mittgång och mittcirkel 39
Bilaga 7: Karta över söder grönområde 40
Länkar: 41

Under fem veckor har jag haft verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på Tekniska förvaltningen i Klippans kommun och under den tiden haft ett projekt som fokuserat på potentiell utveckling av stadsparken i Klippan. Denna rapport är produkten av dessa fem veckor. Jag hoppas att mitt arbete kommer till nytta i framtiden och att idéerna är sunda.

Kent Johnsen, Landskapsvetarprogrammet, Högskolan Kristianstad.

Projekt för utveckling av stadsparken i Klippan

Presentation av Stadsparken.

Klippans stadspark är en diamantformad park på 4,75 hektar i mitten av klippan, belägen mellan Vedbyvägen och Klostervägen. I parkens västliga del ligger Sankt Petri kyrka, designad av arkitekten Sigurd Lewerentz. Parken genomkorsas av grusgångar och med sin variation på olikåldrade träd och buskage, samt sina bokhäckar skapas ett flertal rum. Parkens ryggrad är en 200 meter raksträcka med en rund rosenplantering i mitten. Halva sträckan, den närmst kyrkan är idag stenlagd och har rabatter på vardera sida.

Längs med parkens yttre kanter ligger cykelvägar kantade av lindalléer. I parkens sydöstra hörn ligger en större öppen grönyta med en scen som används i olika aktiviteter och evenemang under sommartid. I stadsparkens övre östra hörn ligger en stor och modern lekplats med gott om aktiviteter, grillplats och boulebana som under vintertid fungerar som skridskobana.

Några mindre rum som skapats i parken är en labyrint som ligger bakom Sankt Petri kyrka, ett mindre krypin med höga cypresshäckar och planteringar, samt ett kvadratiskt rum, omslutet av bokhäckar med ett porlande vattenspel. Större rum är lekplatsen, scenområdet och stora grönytor.
I parken finns ett flertal olika trädarter med ek, rödek, lönn, björk som dominerar. Men man kan även finna rönn, alm och andra ovanligare arter.

Stadsparken har potential att bli Klippans gröna juvel. Denna projektserie lägger fram potentiella utvecklingsmöjligheter, dels för parkens olika rum men även för parken som helhet. I slutet av dokumentet presenteras en rekommenderad tidsplan för stadsparken. Det ligger till planering och budget när projekt ska påbörjas. Med det sagt rekommenderas att arbetet med att bygga upp Klippans gröna juvel påbörjas med en kickoff i parken där allmänheten bjuds in. Att invånarna blir medvetna att parken kommer att bli bättre och finare under årens lopp, och att de är välkomna att delta i detta åtagande, kan skapa en förståelse och ett större intresse för projekten.

Biologisk mångfald är en grundförutsättning för ekosystemens långsiktiga kapacitet att leverera ekosystemtjänster och är därför nödvändig att bevara. Detta är även viktigt i stadsmiljö. Den biologiska mångfalden ökar ekosystemens möjligheter anpassa sig till långsiktiga förändringar samtidigt som sannolikheten ökar att ekosystemen innehåller arter som kan bidra vid tillfälliga störningar. Fungerande ekosystemtjänster behövs för att anpassa samhället till ett förändrat klimat.

I städer bidrar natur, parkmiljöer och gatuträd med flera ekosystemtjänster och utgör på så sätt grunden för staden som en god livsmiljö.

Projektunderlaget inleds med tre övergripande punktlistor

Utveckla stadsparken med höga upplevelsevärden och plats för alla.

• Stadsparken i Klippan ska utgöra en betydelsefull mötesplats för olika slags aktiviteter och rekreation. Årstidsväxlingar kunna följas och naturens ljud och dofter förnimmas. Parken skall vara anpassad för olika typer av besökare.
• Trygghet och tillgänglighet ska vara givna utgångspunkter i utvecklingen av stadsparken.
• Innehållet i stadsparken ska anpassas efter dess karaktär. Alla slags aktiviteter kan inte finnas.
• Tillfälliga evenemang kan berika stadsparken.
• Stadsparken ska främja folkhälsan och platser för fysisk aktivitet ska utvecklas.
• Stadsparken ska kunna användas året runt. Möjligheterna till vinteraktiviteter ska utvecklas och förbättras. Solbelysta och vindskyddade platser ska tas till vara och parkens karaktär med olika rum ska förstärkas.

Ta vara på allmänhetens engagemang

• Kunskapen om livet i staden, om hur parker och grönområden fungerar, finns till stor del hos dem som bor i närheten eller använder platserna ofta. Att hämta in kunskap, erfarenhet och idéer från närboende och parkbesökare ska fortsatt vara en viktig och naturlig del av arbetet med parkskötsel och parkupprustningar.
• När nya parkprojekt startar ska metoder för medborgarmedverkan och återkoppling analyseras. Metoder ska anpassas efter projektens och brukargruppernas förutsättningar. Upprustningar och andra parksatsningar ska planeras så att omprioriteringar kan göras utifrån inkomna synpunkter och förslag.
• Medborgarförslag, stadens synpunktshanteringssystem, telefon och e-post ska fortsatt vara viktiga kanaler för att lämna idéer, och synpunkter samt göra felanmälningar.
• Dialogmetoder ska utvecklas för att särskilt passa barn och unga. Barns idéer och perspektiv ska fångas upp vid både planering och förvaltning.
• Skolor, förskolor, fritidsgårdar och ungdomsråd ska användas som resurser och ingångar till samtal om parkutveckling med barn och unga.
• Idéer från allmänheten om tillfälliga evenemang och andra initiativ som kan berikar parkerna ska uppmuntras.
• Parkvärdskap, som tar till vara engagemang, ökar den upplevda tryggheten och förståelsen för parkernas skötsel och underhåll, ska utredas och prövas.

Skapa en hållbar och tålig stadspark

- Stadsparken ska skötas och utvecklas för en långsiktig hållbarhet för att klara ett ökat slitage.
- God kvalité och en kostnadseffektiv parkskötsel skapas redan i planeringsskedet. Genom ökat samarbete och kunskapsutbyte mellan de verksamma i alla led, från planerare till parkarbetare, ska en effektiv parkdrift med god kvalité skapas.
- Skötselplaner för hållbara gräsytor ska vidareutvecklas.
- Metoder för kontroll och uppföljning av parkskötseln ska vidareutvecklas.
- Analyser av kostnader för skötsel av park och natur ska regelbundet tas fram för att utgöra underlag för stadens budgetarbete för parkdrift.
- Förutsättningarna för parkdrift förändras i takt med att Klippan växer. Därför bör den totala budgetramen och fördelningsnyckeln för parkdrift regelbundet ses över och uppdateras.

Projekt för medborgardeltagande

Förslagstavla

När projekt för stadsparken sätts igång kan det sättas upp en temporär förslagstavla som besökare kan skriva på. Detta kan göras i samband med något större evenemang som lockar besökare till parken. Ett startskott på parkarbetet där man visar kommuninvånarna vilka intentioner man har för stadsparken. Detta kan ge kommunen bra idéer till utveckling av fler projekt samt se vilka delar av parken som är i störst behov av arbete. Det ger även invånarna en känsla av delaktighet och förståelse.

Hemsida

Klippans stadspark kan få en egen hemsida. Här kan kontinuerlig information om de olika projekten redovisas. Medborgardeltagandet får en plattform. Det kan läggas upp bilder från olika evenemang och högtider. Man kan koppla sidan till olika sociala nätverk för att få spridning och ökad delaktighet. Genom att använda hashtaggar kan invånarnas egna bilder från stadsparken publiceras på hemsidan.

Namngivningstävling

I samband med starten av parkprojekten kan allmänheten bjudas in till en tävling i vad de olika rummen i stadsparken ska heta. Om Stadsparken får en egen hemsida kan omröstningen med fördel hållas där. Lekplatsen heter redan Kungsfiskaren, men resterande områden i parken har inga officiella

namn. Namnen som röstas fram kommer i slutändan att bli de officiella namnen som dels kommer tryckas på kartor över parken som kommer sitta vid stadsparkens entréer och dels finnas på eventuella vägvisare inne i parken. Detta är också ett projekt för att skapa deltagande och en vi-känsla rörande parkarbetet.

Uppmuntra föreningar till aktiviteter

Det finns i dagsläget en del föreningar och sällskap som har friluftsaktiviteter eller idrottsaktiviteter i stadsparken. Med uppmuntran och information om parkens möjligheter kan detta utökas. När skyltar och informationstavlor kommer upp kan dessa aktiviteter få större spridning. Ett exempel är Friskis & Svettis i Kristianstad som under sommaren har både gympa och yoga i Tivoliparken med många deltagare. Att skapa en god relation till parken bidrar till att invånarna besöker den även när det inte är schemalagda aktiviteter. Andra aktiviteter som drar ut människor till parken är AR-spel. Augmented Reality. Det mest kända av dessa är Pokemon Go. Att skapa evenemang samtidigt som spelen har happenings kan också öka till att besökare får relation till parken samtidigt som de spelar spel. Annan aktivitet är geocaching. I dagsläget finns det en geocache utplacerad i närheten av Sankt Petri kyrka, men ingen i själva parken. Detta kan också locka besökare till interaktivitet och upptäckarglädje.

Trygghetsarbete

Belysningen i stadsparken ska inte täckas av träd eller höga buskar och dessa ska placeras så att de inte skymmer eller begränsar belysningens ljusspridning. En jämn belysning som inte bländar bör eftersträvas. Då kan man skapa förutsättningar för att en större känsla av trygghet kan ges då även omgivningen runt gångstigarna och cykelvägarna är upplyst. Både den personliga kontrollen genom att själv kunna se, och den sociala kontrollen när andra kan se personen, är viktiga. Förutom generell belysning är det viktigt med punktbelysning på extra utsatta platser, såsom vid entréer och i närheten av stora buskage. Detta kan på ett effektivt sätt skapa större upplevd trygghetskänsla. Om ljuset istället reflekteras genom träden, kan en tryggare och mer ombonad känsla uppnås.

Platskännedom är viktig för den upplevda tryggheten. När vi känner till platsen följer en vetskap om vad som är farligt och vad som är säkert. Genom egna erfarenheter, massmedia, myndigheter och medmänniskor får vi kunskap om platsen. När rädslan för att gå ut ökar och människor inte vågar sig ut på kvällarna måste man satsa mer på trygghetsåtgärder så att den onda cirkeln bryts.

Miljöer som upplevs trivsamma har människan tendens att värna om. Ur städningssynpunkt är en mjukt formad utemiljö mer lättstädad än en miljö med många vinklar och vrår. När skräp samlas i hörn och när kantzoner och möten mellan olika markmaterial är slarvigt skötta, ges ett negativt intryck av platsen. Stadsparken har en hel del olika miljöer, avgränsningar och olika rum som kräver en aktiv vård.

Platser som är välskötta och ordnade visar på att någon bryr sig om miljön och upplevs därför som trygga. Platser och saker som ger intryck av att ha ett särskilt värde är ofta mindre vandaliserade. Eftersatta miljöer provocerar ofta fram klotter och förstörelse. Ett område som är övergivet, misskött och oplanerat upplevs ofta som otryggare än en omgivning som är välvårdad.

Attraktiva miljöer skapas när någon ansvarar och bryr sig om ett område genom att hålla det i gott skick, hålla rent och snyggt och vid behov göra förbättringar. Kommunen kan arrangera parkdagar där alla hjälps åt att städa och där det även bjuds på något gott och något evenemang kopplat till detta.

För att sköta och underhålla vegetation på ett tillfredställande sätt, krävs kunnande om växters behov av skötsel och förmåga att läsa av platsers egenskaper. Detta möjliggörs genom att ha personal som kontinuerligt sköter om samma plats. När genomsiktligheten i buskagen blir större ökar också den upplevda tryggheten. En bra metod för att öka känslan av trygghet är att försiktigt gallra ur en del av buskaget och se vad det får för följd hos växtligheten.

Upplevelsen av trygghet verkar vara beroende av hur den utglesade vegetationen samspelar med belysningen. För att ett buskage ska vara genomsiktligt när det är mörkt, krävs en ljuskälla som lyser upp vegetationen. Faktorer som styr tryggheten är bland annat fri sikt, möjliga flyktvägar, belysning, hur väl man känner området, hur nära det är hem, framkomlighet och om vägen har anslutande täta planteringar eller inte.

Det kostar mycket att ha en hög standard men det lönar sig ofta att hålla den offentliga miljön hel och ren eftersom attraktiva miljöer kan leda till att människor rör sig mer i staden. För att arbeta med förebyggande åtgärder när det gäller skadegörelse, klotter och nedskräpning är det viktigt att också ta reda på vad som ligger bakom beteendet.

Genom långsiktiga strategier som att låta ungdomarna själva vara med och påverka och vara delaktiga i uppbyggandet av nya miljöer kan skadegörelse i vissa fall förebyggas. Det man själv jobbat med är inte kul att fördärva. När barn och ungdomar deltar i plantering och skötsel skapas en känsla av ansvar. Bäst resultat blir det om barn och ungdomar från flera klasser är delaktiga i projektet. Ungdomars engagemang och delaktighet kan generera ett stort mervärde i form av god stämning och gemenskap. Människans engagemang för allt levande är också viktigt ur ett samhällsperspektiv, speciellt för de som lever i mer artificiella miljöer utan kontakt med levande djur eller växter.

Skadegörelse som förfular miljön orsakar att miljön uppfattas som mindre inbjudande och trygg vilket innebär att den allmänna aktiviteten i miljön kan minska och därmed även den allmänna övervakning som genomströmning av folk skapar. Detta kan i sin tur öka brottsligheten på en plats. Man kan i skolorna ta upp ämnet skadegörelse och klotter för diskussion och genomföra pedagogiska övningar kring dess kostnad och vem som betalar. Visst stöd kan finnas i teorier om social brottsprevention då det ökar insikten om skadegörelsen och att det är en förlust för den som utför den.

Genom att skapa en medborgargrupp som har fokus på stadsparkens väl, och som engagerar skolungdomar kan medvetenhet och ansvarskänsla skapas. Det kan också med fördel skapas kommunala sommarjobb inriktat på ungdomar i stadsparken. Jobben är inte bara inriktade på skötsel och renhållning, men också på att skapa evenemang som gör att ungdomar blir delaktiga i Klippans

kulturella och inkluderande arbete. I detta arbete kan också inkluderas metoder från Lars Olanders arbete i skolor som lidit av skadegörelse. Man öronmärker en pott av pengar som ska användas till reparationer av stadsparken varje år. Dessa pengar blir budget för sommarevenemang för Klippans ungdomar i stadsparken. Dock används pengarna fortfarande till reparationer och sanering. Ju mer skadegörelse, desto mindre budget. Det blir alltså mer morot än piska. Denna metod har visat stor framgång på skolor i Göteborg.

Projekt för belysning, papperskorgar och bänkar.

I dagsläget är belysningen i stadsparken bristfällig, vilket kan orsaka känslor av otrygghet. De befintliga lyktstolparna som finns är av olika design och vissa har åsamkats skada. Detta har lett till att de inte uppfyller sin funktion. Lamporna har också olika färg och har ett bländande sken vilket försämrar mörkerseende. Stadsparken består av olika ”rum” och med rätt belysning kan man antingen stärka de olika rummens särpräglade identitet eller skapa en kontinuitet genom parken.

Ett förslag är att i närheten av lekplatsen fokusera på lekfullhet och modernitet i belysningen. I mittgången kan man vinna på att ha lyktstolpar och armatur av klassisk design, alternativt valvbågar med belysning som klätterväxter kan frodas i och man även kan hänga upp säsongsbetonad extrabelysning i.

Generell belysning i de större områdena i norra och södra delarna av parken behöver utökas. En hel del av promenadstråken ligger i mörker. Ökad täthet mellan lyktstolpar rekommenderas. En gångstig eller cykelbana kan med fördel belysas med en väl avbländad armatur som ger ett nedåtriktat ljus på beläggningen.

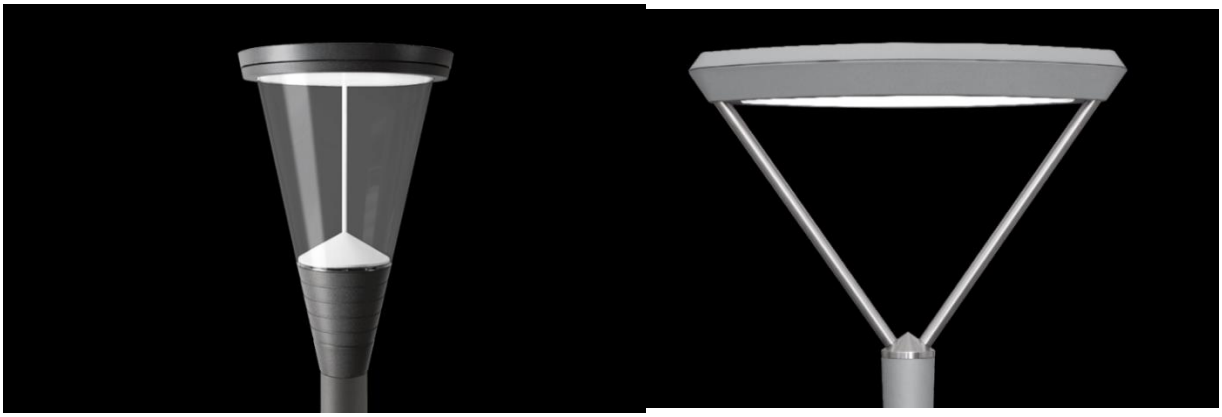

Med en väl avbländad armatur behålls mörkerseendet intakt. Detta är behagligt och ökar förutsättningarna för att uppfatta en lite mörkare omgivning. Beroende på plats och förutsättningar bör belysningen planeras, så att den även ger ett omgivningsljus som bidrar till rumslighet.

Parker, gång- och cykelbanor som innehåller flera olika typer av belysningslösningar skapar tillsammans vackra rum och sociala trygga knutpunkter i staden. En väl avbländad armatur kan användas för gång och cykelbanan kombinerat med t.ex. integrerad belysning i bänkar eller pollare. Med rätt materialval och färgsättning bidrar belysningsarmaturer och stolpar till helhetsupplevelsen även i dagsljus.

I dagsläget är norra delen av parken oerhört mörk under dygnets mörka timmar. Lekplatsen samt buskagen intill den mittersta cirkeln är väldigt bristfälligt upplyst. Den södra sidan av parken är något mer belyst men har även den väldigt mörka partier, främst i mitten av den stora grönytan och intill den mittersta cirkeln. Området framför kyrkan intill vallen är också väldigt mörkt och upplevs otryggt.
Förslaget vill ha en utökning av belysning i parken med 20 nya lyktstolpar. Med en borttagning av tre existerande stolpar blir den nya totala mängden 60 stolpar.

Det har gjorts viss utredning av framtida belysningsalternativ, men det föreslås att det görs ett mer exakt fördjupande arbete av detta.

I stadsparken finns ett flertal träd med imponerande trädkronor. Dessa kan med fördel belysas från marken för att skapa stämningsbelysning. Belysning av grönska gör att det på ett naturligt och enkelt sätt skapas ett uttryck som förändrar upplevelsen av årstidsvariationerna. Detta kan ytterligare förstärkas med belysning som kan skifta färg och färgtemperatur för att ha möjlighet att vid utvalda tillfällen skapa mer iscensättande upplevelser. Ett varierande ljus som sätter fokus på vissa träd och växter under utvalda perioder kan skapa uppmärksamhet och därmed förstärka attraktionen under denna tidsperiod. Utvalda träd i Stadsparken, kan bli till återkommande attraktioner för både besökare och invånare att njuta av. Vill man undvika att ha spotlights på marken vid känsliga områden finns lösningar man kan montera i trädet som ska upplysas eller ett lägre intilliggande träd.

I stadsparken finns i nuläget ingen enhetlig design på papperskorgar, vilket ger ett ostädat intryck. Papperskorgarna är av olika storlek, färg och skick. Förslaget är att välja en enhetlig design på papperskorgar och hålla sig till denna genom hela stadsparken. Gärna med design som knyter an till Klippan. En större modell som är lätt att hantera för parkarbetare är att föredra, dels för att dessa inte behöver tömmas lika ofta, dels för att underlätta själva kastandet av skräp för allmänheten.

Papperskorgen på bild heter Elbin och tillverkas av Nola. För storleken på 50 liter och i ett antal av 24 papperskorgar i parken hamnar kostnaden på ca 300 000 kr exklusive frakt och emballage.
Papperskorgen går att få med dekal på framsidan om så önskas.

Det har uttryckts en önskan bland klippans äldre invånare att parken ska få fler bänkar längs med promenadstråken i stadsparken. Planering av utemiljö inriktar sig oftast till barn och till aktiva vuxna.

De äldre i samhället är fler än någonsin men är starkt förbisedda. I häcken vid vattenspelet finns åtta alkover avsedda för bänkar. Där finns i nuläget endast tre bänkar. Detta ger ett ofärdigt intryck. Utplacerade i parkens större grönområden finns flyttbara färggranna runda bänkar med bord. Ett förslag är att utöka detta antal och placera ut likadana picknickbord i både norra och södra delarna av parken. Detta skapar fler platser för social samvaro i parken. Ett större antal runda bord i närheten av lekplatsen skapar både en känsla av öppenhet, eftersom runda bänkar inte har ryggen åt något håll, samtidigt som fler familjer kan få plats. Sittytorna i parken kan antingen hållas enhetligt med en övergripande design, eller så kan lekfullhet och variation råda. Båda alternativen har sina fördelar.

Ett tillägg till utökning av belysning och sittplatser är utplacering av laddstolpar till mobiltelefoner drivna av solceller. Barn och ungdomar frekventerar parken och är ständigt uppkopplade. Att erbjuda

en plats där telefoner kan laddas utan att belasta elnätet är en god service. Det är en god idé med fritt wifi i stadsparken av samma anledning.

För ökad trivsel och höjt upplevelsevärde kan det installeras ett ljudsystem med högtalare i träden. Detta kan spela både naturljud och musik eller ljudeffekter som förhöjer parkbesökares upplevelse. Ett sådans system kräver dock en plats med internetuppkoppling och el för hårdvaran. Pris på högtalare, system och mediaanläggning ligger runt 200 000 kr enligt Lexter som tillverkar både ljud och mjukvara.

Ökad trivsel i Klippans stadspark kommer sannolikt att öka antalet besökare. Detta relaterar till ett flertal kulturella ekosystemtjänster. Främst invånarnas hälsa. Att spendera tid i grönområden är bevisat vara positivt för hälsan. En annan ekosystemtjänst är den sinnliga upplevelsen. Att hitta en plats att kunna sätta sig ner och lyssna på fågelsång, porlandet från en fontän eller ljudet av lekande barn eller lukta på väldoftande rabatter är mycket värt. Med ökad trygghetskänsla och fler platser att kunna interagera med andra människor kommer den kulturella ekosystemtjänsten av sociala interaktioner till sin rätt.

Med en upprustning av de övergripande bekvämligheterna i stadsparken närmar man sig också Sveriges miljömål mot God bebyggd miljö.

Projekt för naturlikt område.

I stadsparkens södra del finns ett påbörjat projekt. Området är idag till viss del röjt och ligger runt en korsning i närheten av scenområdet. Det består i dagsläget av en plantering av barrträd, cypresser och ett par rhododendron. Marktäcket är träflis. Det finns även ett rum inneslutet av höga tujahäckar där det finns bänkar och mindre planteringsbäddar. Ett problem i dagsläget är att området, främst det omslutna rummet, används som urinoar vid evenemang i närheten av scenen. Om området utvecklas och blir mer välbesökt även under evenemang kommer detta problemet att försvinna.
Rummet är mysigt och intimt, men det saknar belysning, vilket kan kännas otryggt under kvällar och

nätter. Förslaget vill ändå se ett till liknande rum intill det existerande. Belysning inne i dessa rum kan bestå av låga pollare. I rabatterna, som ska ha en rustik känsla med vintergröna växter och träflis som marktäcke, ska det inredas med stockar och stenar. Dessa har ett estetiskt värde, men uppmuntrar samtidigt till upptäckande och lek. Detta kan också kombineras med till exempel motorsågskonst för att behålla samma känsla men samtidigt knyta an till konst på andra ställen i stadsparken.

En utökning av projektet är att utöka träflisområdet och anlägga en klättervägg. Denna behöver inte vara så hög och rätt utformad kommer den att både vara ett blickfång i parken, något att samlas kring och vara en spännande aktivitet.

En sådan boulder för klättring kan läggas på barkflis som underlag och är ca 2 x 3,5 meter stor och ca 3 m hög. Det krävs en fri yta på 2,5 m runt om. Kostnaden på dessa ligger runt 200 000 kr. Tillverkas av Ergoholds.

Genom att plantera mera barrträd och vintergröna växter i området ökar även den biologiska mångfalden i stadsparken. Det finns redan ett rikt fågelliv och enbär är bra mat för djur. Området kan omgärdas av stenar, något som redan påbörjats till viss del. Det ligger stenar längs med gångbanorna men detta kan med fördel sättas runt om hela planteringsområdet. Detta ger området en säregenhet samtidigt som det hjälper träflisen att ligga kvar. På grund av områdets rustika känsla kan man klippa gräset intill planteringen mer sällan än i resten av parken. Det orsakar inte ett stökigare intryck på parken som helhet utan bidrar i stället till rummets karaktär, samtidigt som det hjälper djurlivet i parken. Detta projekt klingar väl med Sveriges miljömål om God bebyggd miljö och även målet om Ett rikt växt- och djurliv.

Projektet bidrar även med några ekosystemtjänster. Genom att utsmyckningen av området även kan användas till lek och motion så bidrar det till Klippanbornas hälsa och sociala interaktioner.

Det finns redan friskvårds-föreningar som använder parken och detta bidrar till deras aktiviteter. Genom flera träd, buskar och växter bidrar projektet till den reglerande ekosystem-tjänsten luftkvalitetsförbättring. Man kan med fördel också plantera växter som skapar habitat för pollinerare.

Projekt för lekplatsen

Lekplatsen är idag modern och full av aktiviteter för barn och familjer. Med en intilliggande boulebana är området också anpassat för en äldre generation. Boulebanan görs om till en skridskobana om vintrarna. Förslaget för lekparken vill tunna ut buskaget öster om lekplatsen. Genom att öppna upp mot resten av parken skapas en yta för familjer att kunna ha picknick med större överblick mot lekplatsen. Det frigör också yta för att de stora ekar som växer i området kommer till sin rätt. Det är fördelaktigt om man ska anlägga belysning upp i trädkronorna. Detta kan bidra till en ökad upplevelse både på sommar- och vintertid. Genom att avlägsna stora buskage finns även plats till ett klätternät vilket utökar lekområdet.

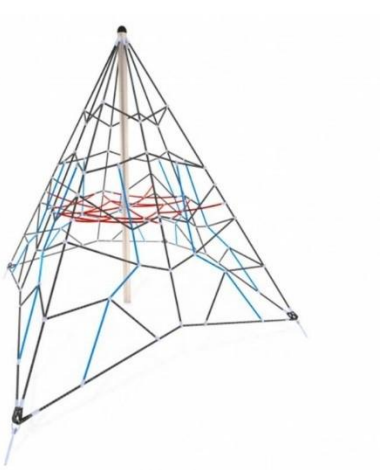

Norr om lekplatsen finns en dunge med bokträd. Där kan det spännas upp rep mellan träden för klättring och lek.

Lekplatsen kan kompletteras med en vattenlekyta. Vattnet som rinner undan kan antingen kopplas till dagvattensystemet eller samlas upp i en tank för bevattning i parken. Cado har gett en grov prisuppgift på ca 800 000 kr för en vattenlekplats på ca 60 m^2

I närheten av lekplatsen finns toalett, vilket idag är en grå byggnad. Den kan med fördel målas. Ett förslag är att anlita en graffitikonstnär för att skapa en vacker modern bild som speglar platsens

lekfullhet. Ytterligare förslag är att skapa en cykelparkering vid lekplatsens entré. Buskaget ut mot Marknadsvägen kan också tunnas ut och eventuellt ersättas med en klippt bokhäck mot parkeringsplatsen.

För att återknyta till projektet för belysning, papperskorgar och bänkar kan med fördel en del av de runda picknickborden placeras ut i närheten av lekplatsen. Belysning är som tidigare nämnt lekfull och modern och bra belysning mellan lekplats och parkering är en säkerhetsfråga.

Utvecklingen av lekplatsen bidrar till kulturella ekosystemtjänsterna Hälsa och Sociala interaktioner. Lekplatsen är också en mötesplats för Klippanbor. Med sin grillplats skapas en social yta som människor kan uppehålla sig länge vid. En bra planerad social yta bidrar till miljömålet God bebyggd miljö.

Projekt för scenområdet

Scenområdet är idag utmärkt för sin funktion med en stor öppen yta framför scenen. Själva scenen behöver dock rustas upp. Renoveringen av scenen bör dock låta den behålla sin karaktär istället för att bygga om helt. Scenen har en historia och själva formen är en del av den. Det är fundamentet och golvytan som är i störst behov av att renoveras.

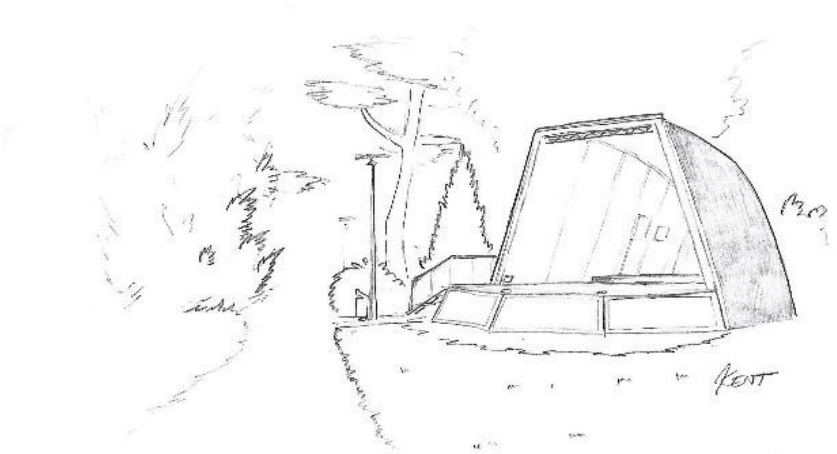

Det rekommenderas att plantera buskage utmed cykelvägen längs Klostervägen. Dessa kommer fungera som både bullerdämpande från vägen och även åt andra hållet när det hålls konserter på scenen. Dessa häckar bör dock inte tillåtas växa högre än midjehöjd av säkerhetsskäl, med tanke på närhet till trafik. Det kan även anläggas en cykelparkering intill en gångstig som leder in till scenområdet från cykelvägen.

Att ha ett scenområde i ett grönområde är en kulturell ekosystemtjänst som är viktig i städer. En yta för sammankomst och sociala interaktioner. Häckarna ut mot Klostervägen skapar en reglerande ekosystemtjänst med sin bullerreglering. Buskage fungerar också som luftrenare som reducerar smog och marknära ozon.

Projekt för vattenspelsområdet

I närheten av scenen ligger en kvadrat av klippta bokhäckar. I mitten av denna yta på ca 750 m^2 ligger ett vattenspel i en gräsmatta omgärdad av gångstig. Bokhäcken har formats så att den har 9 alkover varav en av dem föreslås klippas ner och istället bli ytterligare en gångväg ut mot Marknadsvägen. Detta för symmetrins skull. I nuläget finns det tre parkbänkar. I förslaget om belysning, papperskorgar och bänkar nämns behovet av att fylla ut dessa alkover med fler bänkar. Där nämns också den bristfälliga belysningen i detta område. I stället för de tre existerande lyktstolparna föreslås att varje hörn i kvadraten får en stolpe. Gräsmattan runt vattenspelet är idag en outnyttjad yta utan något blickfång. Förslaget är att sätta låga häckar i vackra ramar runt marktäckande blommor eller tulpanrabatter. Detta ger rummet en prydlig och vacker karaktär, samtidigt som vattenspelet inte blir för undanskymt. Bilderna nedan kan användas som inspiration.

En sådan plats skapar lugn och stillhet mitt i parken. En plats för själslig hälsa och samtidigt för sociala interaktioner. Med fler bänkar kan man sitta i rummets hörn och samtala.

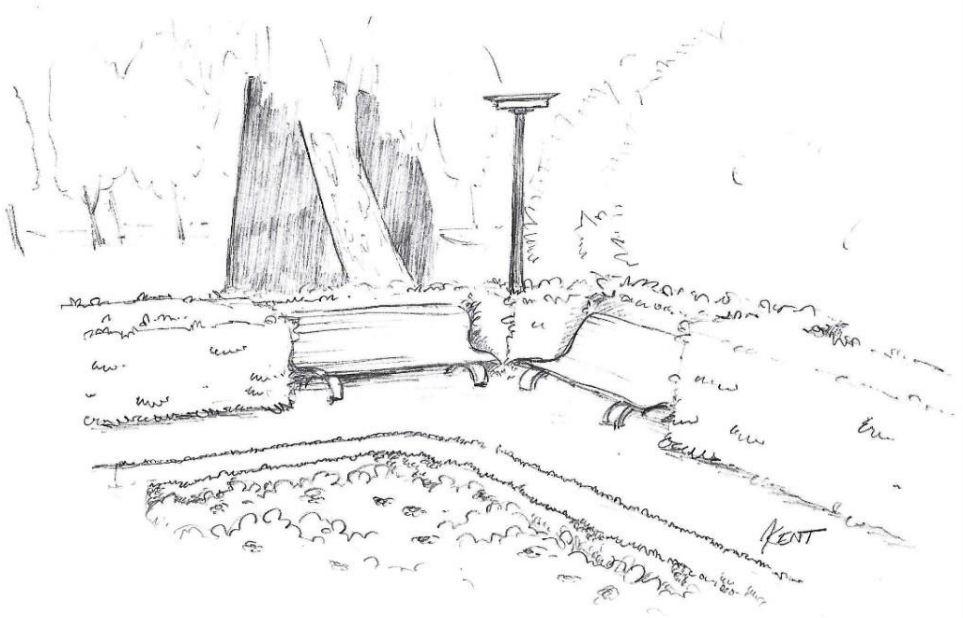

Låga häckar av den art som föreslås består oftast av buxbom (Suffruticosa) men dessa blir tyvärr lätt drabbade av sjuka. Det finns ett flertal alternativ som kan passa att anlägga låga häckar av istället. Ett alternativ till de prydliga raka linjerna i detta förslag är en installation av en japansk trädgård. Vattenspelet kan då göras om till en liten damm. En fontän eller ett konstruerat litet vattenfall kommer ge en lugn ljudmatta. Bänkarna kan bytas ut från klassiska parkbänkar till mer stilanpassade bänkar. Gräsmattan tas bort och ersätts med grus och platta stenar. Mindre planteringar runt dammen skapar blickfång. Tanken är att skapa en oas för lugn och meditation i stadsparken.

Projekt för mittgången

I nuläget är mittgången genom parken 200 meter lång med en cirkulär plats i mitten. Själva mittencirkeln berörs i eget projekt. Den västra delen av gången är idag stenlagd och innehåller perennplantering på vardera sida. Längst västerut slutar gången vid Sankt Petri kyrka. Det står två parkbänkar utplacerade och det står två lyktstolpar längs gången, där den ena i dagsläget är skymd av buskage.

Det finns i nuläget en stenlagd öppning i bokhäcken mot söder som leder ut till det större södra grönområdet. Man kan med fördel öppna upp en liknande gång mot norr i närheten av lavendellabyrinten. Sankt Petri kyrka har framtida planer på caféverksamhet på baksidan av kyrkan och detta hade underlättat åtkomlighet till detta. Plattorna är i dagsläget av annan karaktär än den övriga stenläggningen och det behöver bli enhetligt.

Förslaget vill förlänga stenläggningen till hela mittgången för ett enhetligt intryck. Rabatterna ska också minskas på ett sådant sätt att en mindre gång bakom rabatterna ska göra det enklare att klippa bokhäcken bakom utan att riskera inverkan på framtida rabatter. Den västra delen av mittgången ska även i fortsättningen innehålla en perennplantering. Den östra delen kan innehålla mer exotiska växter som klarar av zon 1 och 2 eller fokusera på klassiska svenska kulturväxter.

Man kan med fördel anlita botaniker för att planera dessa planteringar. För att skapa slutna rum kan man anlägga valvbågar för klätterväxter med jämna mellanrum. Detta kan bidra till att mittcirkeln kommer kännas mer öppen i sin tur. Valvbågarna kan också fungera som ett hjälpmedel när det ska dekoreras vid olika högtider. Alternativt kan det anläggas en örtträdgård med ett flertal bärbuskar, kryddväxter och nyttoväxter.

Mittgången är också ett utmärkt område för kultur och konst. Rabatterna kan också smyckas med statyer och konstverk. Här kan man fokusera på lokala konstnärers verk för att göra en lokal anknytning. Det ger också annat blickfång. Man kan även med fördel installera små fågelbad för att skapa vattenytor och samtidigt hjälpa djurlivet i parken. Gången i öster behöver nödvändigtvis inte göras helt rak. En slingrande gång som har samma sorts stenläggning på båda sidorna av mittcirkeln skapar både kontinuitet och två särpräglade identiteter till de två delarna.

I den östra delen vill förslaget fokusera på mindre alkover i rabatten för parkbänkar eller fast installerade stolar och bord för två personer i närheten av belysning.

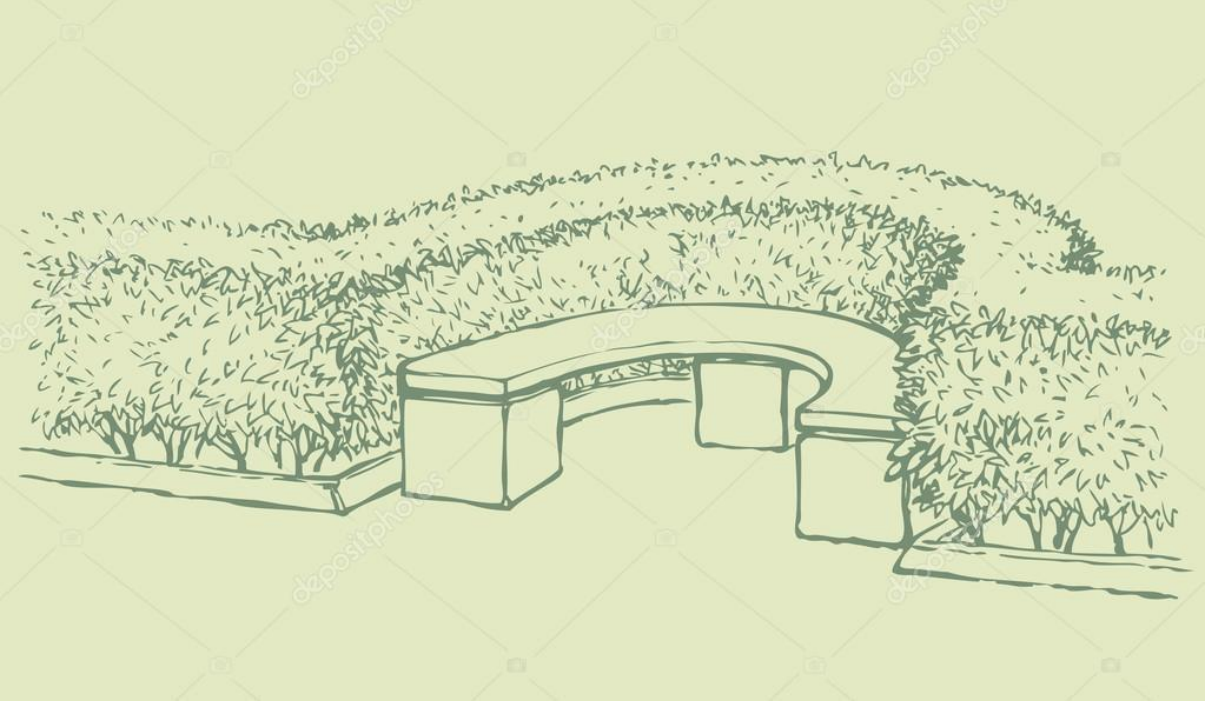

Den östra delen av mittgången kommer att öppnas upp för en ny entré till stadsparken. Denna kan man med fördel göra storslagen och välkomnande. Ett par pelare om vardera sida och en båge över gången är ett sätt att med enkla medel göra ett stort intryck. Det är ett första steg till att göra parken till Klippans gröna juvel. Vid huvudentrén ska det sättas en plats för information om evenemang och aktiviteter som äger rum i stadsparken. Det ska även finnas plats till övrig samhällsinformation.

Den östra delen av mittgången är idag underutnyttjad. Själva själen av parken bör finnas i mittgången. Det är här man går in från parkeringen vid Marknadsvägen, och det ska vara en upplevelse att besöka parken. Både för närboende och för besökare. Med ökad plantering och variation av växter ökar den biologiska mångfalden. Fler pollinerare gynnar både växtlighet och fågellivet i parken. Oasen som stråket kommer att bli är både bidragande till de reglerande ekosystemtjänsterna Bullerreglering, luftkvalitetsförbättring och pollinering samt de kulturella ekosystemtjänsterna; Hälsa, Sinnlig upplevelse och en plats för Sociala interaktioner. Om man väljer att plantera nyttoväxter och skyltar dessa kan naturpedagogik främjas. Det är redan flera skolklasser som vistas i stadsparken och dessa skulle med lätthet kunna få större glädje av parken.

Att ha marktäckare i sina planteringar är viktigt av flera anledningar, det skyddar jorden från uttorkning och gynnar bland annat insekter som trivs i sådana miljöer, som i sin tur är föda till fåglar och däggdjur. Marktäckare kan vara perenner och låga buskar. Exempel är murgröna som är en bra miljö både för både fjärilar och insekter. Krypvide (av hankön som producerar pollen) är en viktig pollenkälla för många arter av solitära bin, och har ett extra stort värde för den biologiska mångfalden.

Perennplanteringar med blomning hela säsongen är ett utmärkt sätt att gynna våra pollinerare, som humlor, bin och fjärilar. Det finns också ett värde i att bevara svenska gamla sorters perenner, som håller på att försvinna när hårt förädlade arter och sorter, som ofta inte är lika doft- och nektarrika, vinner mark. De gamla perennerna är också tåliga, långlivade och anpassade till vårt klimat, de har också en genetisk variation som är viktig att bevara.

De flesta kryddörter gillas av fjärilar, humlor och vilda bin som t.ex. oregano, timjan, salvia, malört och isop. Dessa trivs på varma och soliga ställen och kan t.ex. odlas i ett hörn eller i en perennrabatt.
Växter som tillsammans ger blomning större delen av säsongen är stjärnflocka, bolltistel, kvanne, hampflockel, syrenbuddleja, lavendel, höstflox, väddklint, temynta, röd rudbeckia, citrontimjan, oregano, kärleksört och prästkrage.

I västra delen av parken övergår mittgången till en vall i form av en orm där det växer slån. Denna vall är en del av arkitekten Sigurd Lewerentz vision för kyrkan. Det skulle enligt honom inte ska finnas en storlagen entré till kyrkan. Kyrkans personal upplever idag en otrygghet i storleken och omfånget av vallen. Detta kombinerat med att kyrkan även blivit en byggnad inte bara för troende, men även arkitekter besöker den frekvent. Det stannar busslaster av besökare på parkeringen bakom pizzerian under olika evenemang. Genom att kapa ”svansen” på ormen öppnar man upp parkeringen och kan ge extra utrymme till bussar eller handikapparkeringar. Själva gången in till kyrkan behåller samma karaktär, men själva promenaden till parkeringen blir tryggare.

Projekt för cirkelplatsen

Navet i Klippans stadspark är idag en rund gräsmatta med rosenbuskar omgiven av en hög bokhäck. I nuläget finns ingen belysning i cirkeln. Stolparna står placerade på utsidan av häckarna. Det finns fyra parkbänkar i cirkeln.

Platsen har stor potential. På grund av en stor ansamling av starkströmsledningar under mark kan inga ingrepp som kräver att man gräver djupt påbörjas, vilket utesluter fontäner som ett alternativ. Men det finns många möjligheter kvar att utforska. Detta projekt visar på flera möjligheter till hur man kan göra cirkeln en plats, inte bara att passera igenom, utan en plats att vistas på.

Det första förslaget är en förbättring av existerande rabatt. Genom att anlägga en bred låg mur runt rosenrabatten skapar man ett blickfång och ytterligare sittytor.

I rosenrabatten kan ett flertal olika arter av rosor planteras, med skyltar som berättar om de olika arterna. Det har tidigare funnits en vägskylt som pekat mot parkens olika områden. En sådan kan gärna resas igen. Man kan med fördel också bygga armaturer i rosenrabatten som kommer tillåta rosenbuskarna att nå en högre höjd.

Det andra förslaget är att ta bort rabatten helt och hållet, eller minska ner den en del och stenlägga hela cirkeln. I mitten kan det sättas en staty, ett solur eller någon annan form av monumentärt blickfång.

Det tredje förslaget är att bygga en paviljong. Man kan plantera växter i rabatt intill och låta klätterväxter pryda bärande stolpar. En sådan plats är både ett blickfång och kan användas i flera olika situationer. Picknick, uppträdande, bröllopsfoto med mera.

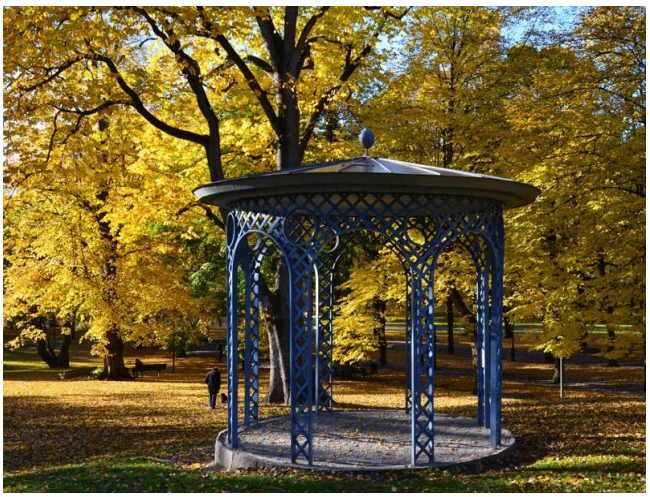

Dessa förslag har alla kulturella ekosystemtjänster. Ett rum med lugn och kultur som även fungerar som mötesplats ger sinnliga upplevelser. En ståtlig mittpunkt i Klippans stadspark är viktig för parkens framtida karaktär som stadens gröna juvel. Tegelbruksskolan har ett bygg- och anläggningsprogram som kan ha konstruktionen av paviljongen som ett större projekt.

Projekt för ökad biologisk mångfald

I dagsläget finns det i parken tre stycken insektsbäddar. Förslaget rekommenderar att denna tanke byggs vidare. Man kan med fördel plantera tre stycken liknande bäddar längs med samma stråk, i riktning mot rummet med vattenspel. Ett ytterligare ställe som kan få liknande rabatter är i den västra spetsen av parken. Bakom de existerande planteringarna och bänkarna finns idag endast gräsmatta. Att anlägga fyra bäddar intill slånvallen kommer gynna den biologiska mångfalden i parken.

Projektet för fågelholkar och bihotell som tas upp nedan är också bidragande till den biologiska mångfalden i stadsparken. Små vattenytor, som fågelbad och liknande bidrar även det till djurlivet i stadsmiljö.

Projekt för pedagogisk verksamhet

Uteklassrum

Flera skolor använder stadsparken för pedagogisk verksamhet. Det har i dialog uttryckts önskemål om ytterligare en samlingsplats under ett tak. Grillplatsen används idag, men ibland kommer flera klasser samtidigt eller så delas klassen upp i mindre grupper. Ett annat önskemål är ett förvaringsutrymme, ett litet förråd där skolor kan förvara pedagogiska verktyg, såsom luppar, griffeltavla och liknande. Detta bör vara låst och personal från berörda skolor har nyckel dit. Då kommer det ligga på skolorna att samverka för vad som ska vara i förrådet och materialens skick. Själva förrådet behöver inte vara särskilt stort. Ett förråd i korrigerad plåt kostar ca 5000 kr. Det kan kompletteras med armeringsjärn och klätterväxter för att bättre smälta in i parkmiljön.

Fågelholkar och bihotell

En workshop med tillverkning av fågelholkar kan hållas. Barn och unga vuxna kan snickra ihop och måla fågelholkar som sätts upp i parken. Dessa kan med fördel bytas ut efter några säsonger, dels för att kunna ta bort slitna holkar och dels för att fler barn få möjlighet att se sin holk komma till användning. Detta får invånarnas relation med stadsparken att växa. Det är inte bara kommunens park. Det är *vår* park. Detta projekt kan utökas till att gälla i flera grönområden i kommunen.

Holkar är en bra häckningsplats för fåglar, som annars gärna häckar i hålträd, vilket kan vara en bristvara i tätorter. Foderautomater och fågelmatning vintertid underlättar för fåglarna under den kallare delen av året. Bihotell, eller insekthotell, av till exempel bamburör och trä kan tillverkas, där många vildbin, solitära bin och andra steklar trivs. De är viktiga för oss och hjälper till med. pollination och biologisk bekämpning. Humlebon kan tillverkas och grävas ner på en torr och varm plats, eller byggas in i en stenmur eller sluttning. Vissa arter av fjärilar, som citronfjäril, nässelfjäril och sorgmantel

övervintrar fullt utvecklade. De uppskattar speciellt anpassade fjärilsholkar. Mulm finns i gamla träd av t.ex. arterna ek, ask och lönn. Om sådana inte finns kan man tillverka mulmholkar som fylls med organiskt material och sätts upp i ett träd.

Trädfadderprogram

Trädfadderprogrammet riktar sig till skolklasser i Klippan. Tanken är att engagera lågstadieelever för att öka kunskapen om trädens funktion och varför de behövs. Programmet är utformat så att elever blir faddrar till träd som står på kommunal mark om det bedöms att det inte finns tillräckligt med passande träd i stadsparken. Det kan antingen vara ett träd per skolklass eller ett träd till en elev, beroende på vad som finns tillgängligt i området.

Fadderträden ska bestå av gamla träd med höga ekologiska och kulturella värden. Klippans kommun utser relevanta träd som kan ingå i programmet. För att inspirera och få igång arbetet kan exempelvis en tjänsteman från kommunen besöka skolor som programmet berör för att upplysa om varför gamla träd är viktiga att bevara, samt svara på frågor. När arbetet är igång får eleverna aktivt arbeta med att ”ta hand om” sitt fadderträd, dokumentera och följa sitt träds utveckling under årstiderna.

Elevernas uppdrag blir att: Titta vilka fåglar som använder trädet. Mäta trädets omkrets och höjd. Inventera de arter som lever på och intill trädet såsom lavar, mossor, svampar och insekter. Registrera observationer på artportalen samt ta bort sly som växer intill trädet.

Ett exempel på ett fungerande trädfadderprogram är Parkhemsskolan som ligger i Botkyrka kommun i Stockholm. Det är ett samarbete mellan kommunen och skolan där skolan är fadder till en stor ek med höga naturvärden.

För fadderprogrammet kan kommunen söka LONA-bidrag. Länsstyrelsen i Skåne skriver att “Projekt som har barnperspektiv” har hög prioritet i länet. I Skurups kommun delades ett LONA-bidrag ut 2010–2012 i ett projekt som engagerade skolbarnen. Kommunen fick bidrag för inventering av områdena intill skolorna, naturvårdsåtgärder (bland annat plantering av buskar och träd) samt broschyrer. Fadderprogrammet bidrar till miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.

Genom att få skolbarnen att arbeta med träden används dessa i utbildningssyfte och de bevaras för skolbarnens utbildnings skull. På grund av den förändrade användningen förändras och utvecklas även trädets värde.

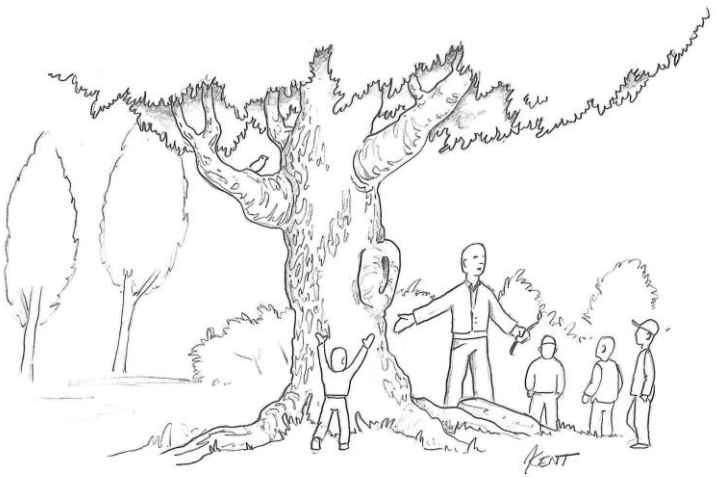

Femårsplan

Alla projekt kan inte utföras med det samma. Därför presenteras här en plan som spänner över fem år. Med det sagt, kan delar av projekt påbörjas ett år, och resten av projektet fortsättas i ett senare skede. För en vidare fördjupning med mer exakta uppgifter och data kan det sökas LONA-bidrag.

År ett:

Det mest akuta i stadsparken är trygghetsarbete och belysning. Kickstarta stadsparkprojekten med en familjedag och få igång medborgardeltagandet. Att redan från början få med sig Klippanborna och arbeta för delaktighet och förståelse är viktigt. Att lägga fokus på det som behöver åtgärdas från början hjälper invånarna att vistas mer i parken. Belysning, bänkar och papperskorgar bör vara det första projektet som påbörjas. Detta kan med budget i åtanke ske successivt. Alla bänkar och papperskorgar behöver inte monteras samtidigt. Men belysningen bör vara ett omedelbart fokus. År ett bör även den nya entrén till parken öppnas upp i öst.

År två:

Nu läggs fokus på det naturlika området och på att rusta upp scenen. Det behövs fler aktivitetsmöjligheter i parken och dessa områden ligger på södra sidan av parken. Lekplatsen ligger på norra. Därför kan fokus ligga på södra sidan år två. Det som kan göras på lekplatsen är att sätta upp ett förråd till pedagogisk verksamhet.

År tre:

Under tredje året bör medborgardeltagandet burit viss frukt och mittgången och mittcirkeln kan vara fokus under denna period. Planteringar och valvbågar med belysning, samt konst och annan input som kommit från invånare. När det planteras i mittgången kan man även ta itu med vattenspelsområdet och anlägga låga häckar och planteringar där med. Det området fick en viss upprustning i och med bänkar och belysning år ett. Nu kan det rummet göras klart.

År fyra:

Lekplatsen får en vattenlekyta och det röjs bland buskage vilket ökar synlighet och öppenhet. Ny entré i väst och skyltar med kartor över stadsparken sätts upp vid entréerna.

År fem:

Detta året ägnas åt att slutföra eventuella påbörjade, men inte avslutade projekt. Plantering av buskage längs med cykelvägarna för att skapa rumskänsla. Även nya projekt som kommit fram i och med medborgardeltagande kan utföras detta året.

Efterhand som förslag blir till verklighet kommer skötseln av Klippans stadspark att kräva mer arbete för att hållas i gott skick. Vill Klippan höja statusen på stadsparken, göra den till stadens gröna juvel, krävs ett ökat engagemang, inte bara från invånarna. Tidigare har det funnits två tjänster som har haft huvudfokus på parken. Förslaget vill återinföra dessa tjänster. Även om ett flertal arbetsuppgifter utförs av entreprenörer krävs det en tjänst som har ett helhetsperspektiv och ger parkarbetet en kontinuitet och stabilitet.

Det skrivs i Klippans kommuns ÖP10 att kommunens inriktningsmål innefattar:
”Medborgare i Klippans kommun skall erbjudas ett rikt kultur-, förenings- och fritidsutbud som prioriterar ungdomsverksamhet.”
”Tillgängligheten och attraktionskraften ska öka i kommunens tätortscentra.”
”Kommunens mark och fastigheter skall underhållas och skötas på ett föredömligt och tekniskt optimalt sätt utifrån ett långsiktigt perspektiv.”
”Klippans kommun skall präglas av en utveckling mot ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart samhälle.”
Alla dessa citat visar på anledningar till varför stadsparken bör utvecklas och ha en plan. De sammanlagda ekosystemtjänsterna i stadsparken är många.

Stödjande ekosystemtjänster:

Biologisk mångfald: Genom en rik variation i floran och ett flertal insektsbäddar främjas pollinerare och fågellivet i parken. Här räknas även bihotellet och fågelholkar in som främjande insatser för biologisk mångfald.

Ekologiskt samspel och Habitat: Genom att ha flertalet buskage, träd och häckar spridda genom hela parken underlättas spridningsvägar i området samt att det ökar antalet habitat.

Kulturella ekosystemtjänster:

Hälsa: Planteringar, buskar och träd bidrar till friskare luft. Att spendera tid i parker förbättrar generell hälsa. Parken kan också med sin lekplats och andra installationer bidra till bättre fysisk hälsa hos Klippanborna.

Sinnliga upplevelser: Områden av lugn och ro och bra belysning, samt dofter från blommor kan ge människor en plats att andas ut och slappna av.

Sociala interaktioner: Skapandet av rum och en trivsam park generellt locka människor till att spendera tid i parken med varandra. Genom att installera laddstolpar underlättas besökarnas sociala interaktioner online även när de besöker parken. Idag spelar många mobilspel som får folk ut i parker, såsom Pokemon GO, Geocaching och Ingress. Fler sådana spel kommer säkerligen att komma i framtiden.

Naturpedagogik: Skolor i Klippan använder redan stadsparken som ett uteklassrum. Genom att skapa bättre förutsättningar för uteklassrum i parken växer det sociala engagemanget även utanför skolan.

Symbolik och andlighet: Sankt Petri kyrka är en av Klippans stora attraktioner. Besökare kommer att vilja ta upplevelsen med sig ut ur kyrkan och in i parken om förutsättningar finns. Parken är även ett utmärkt område för högtidsfirande.

Reglerande ekosystemtjänster:

Luftkvalitetsförbättring: Med buskage längs med cykelvägen kommer en större del av avgaser och marknära ozon fångas upp.

Bullerreglering: Ovanstående buskage fungerar även som en ljudisolerande ridå som hjälper till att göra parken till ett fridsamt rum.

Pollinering: Ett utökat antal insektsrabatter och fågelholkar kommer hjälpa att skapa habitat för vildbin, humlor och fjärilar, samt fler mindre fåglar.

Med detta i åtanke är förslagen i linje med Sveriges miljökvalitetsmål.

Flertalet av dessa projekt kan det sökas LONA-bidrag för. Eftersom de fokuserar till viss grad på biologisk mångfald och pedagogik samt naturupplevelser i stadsmiljö. Projekt som får LONA-bidrag har ett krav på sig att vara klara inom en fyraårsperiod. Så även om ett projekt i stadsparken inte avslutas inom ett år finns ändå god tid på att färdigställa de individuella projekten.

Bilaga 1: Översiktskarta över möjlig framtid för stadsparken

KLIPPANS KOMMUN

- Belysning
- PS1 Parksoffa fast
- Parksoffor/bord lös
- Stort träd
- Träd
- HL Hundlatrin
- HL Hundlatrin med plastpåsar
- Papperskorg
- Vattenanläggningar
- Boulder
- Rabatter
- Asfaltsgång gc
- FL1 Träflis
- Grusyta Boulebana Stenmjöl
- Gummiasfalt
- Köryta asfalt
- Marksten betong
- Stenmjölsyta gc-väg
- Strid sand
- Häck klippt lövfällande
- Buskage öppet
- Buskage slutet
- Buskage naturlikt
- Buskage solitär
- Häck klippt, vintergröna
- Bokdunge
- gräslager

Bilaga 2: Karta över naturlikt område

KLIPPANS KOMMUN

Bilaga 3: Karta över lekplatsen

KLIPPANS KOMMUN

Bilaga 4: Karta över scenområdet

KLIPPANS KOMMUN

Bilaga 5: Karta över vattenspelsområdet

KLIPPANS KOMMUN

Bilaga 6: Karta över väster mittgång och mittcirkel

KLIPPANS KOMMUN

Bilaga 7: Karta över söder grönområde

KLIPPANS KOMMUN

Länkar:

Lexter
https://www.lexter.se/
Cado
https://cado.se/
Ergoholds
http://ergoholds.com/Hem
SG armaturen
https://www.sg-as.com/sv
Boverket
https://boverket.se/sv/bidrag--garantier/stod-for-gronare-stader/
Lärande i lokala naturvårdsprojekt
https://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/620-5811-1.pdf
Nola
https://nola.se/
Naturvårdsverket
http://naturvardsverket.se/lona
Möten i det offentliga rummet
https://stud.epsilon.slu.se/4591/1/lyth_a_120802.pdf

§ 64

Vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg

KS 2018.0258

Ärendet

Teknisk chef Ardiana Demjaha och gatu- och parkchef Michel Tränefors lämnar information om läget avseende vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg.

Kraftringen planerar att gräva ner sitt ledningsnät i området kring Färingtofta och Tornsborg vilket innebär att kommunen har att ta ställning till om belysningen ska raseras eller om kommunen ska ta över Kraftringens stolpar.

I förslag till riktlinjer för hanteringen av belysning längs Trafikverkets vägar är utgångspunkten att belysningsanläggning som ägs av kommunen, och som Trafikverket inte vill överta utan anser vara motiverade av säkerhetsskäl, på sikt tas bort. Samtidigt är Landsbygdsrådets önskemål att Tekniska utsktotet ska väga in vilka olika lösningar som kan resultera i att belysningspunkter eventuellt kan behållas.

Vid en första kontakt med företrädare för Kraftringen framfördes frågan om vilka av stolparna som kommunen var intresserad av att överta. Vid en inventering 2018-11-08 kunde konstateras att av de 73 stolpar som finns tillhör 28 redan kommunen. Kraftringen har fått frågan dels vad statusen är på befintliga stolpar och dels vad kostnaderna skulle vara för kommunen att följa med i schakten och lägga ner tomrör. Kraftringen har inte återkommit med svar varför kostnaderna endast är uppskattade. Stolparnas skick har uppskattats på plats genom okulär besiktning,

Tekniska förvaltningen har efter kontakt med Trafikverket och efter möte med medborgare 2018-10-31 tagit fram tre alternativ avseende vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg:

Alternativ 1: *NEDSLÄCKNING AV GATUBELYSNING*

Samtliga stolpar monteras ned av Kraftringen och ingen ny ersätts.

Alternativ 2: *STEGVIS OMBYGGNAD*

Kraftringen överlåter sina stolpar på sträckningen till Kommunen. Samtliga armaturer ersätts med LED-armaturer för att dels minska ner energiförbrukningen och dels för att minska ner på underhållskostnaderna.
På lämpliga ställen följer kommunen med i schakten och lägger ner tomrör för att underlätta framtida underhåll.

Alternativ 3: *OMBYGGNAD*

Samtliga stolpar monteras ned av Kraftringen. Därefter ersätter kommunen anläggningen med nya stolpar och armaturer byts. Detta alternativ kräver Trafikverkets tillstånd på de delsträckor där Trafikverket är väghållare.

Förvaltningen förslår Kommunstyrelsen fatta besluta enligt alternativ 1, 2 eller 3. Finansiering sker genom att gatu- och parkavdelningen tilldelas 500 000 kronor i kompletteringsbudget 2019 för att bygga om gatubelysningen i Färingtofta och Tornsborg samt att ytterligare 900 000 kronor reserveras i budgetarbete inför 2020 för framtida underhåll av anläggningen.

Beslutsunderlag
Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-09.
Förslag vägbelysning, bilaga Tu § 64/18.

Yrkande
Carl-Axel Wilhelmsson (C) yrkar bifall till tekniska förvaltningens förslag enligt alternativ 3.

Johan Pettersson (S) yrkar bifall till tekniska förvaltningens förslag enligt alternativ 2.

Hans Bertil Sinclair (M) bifaller Johan Petterssons yrkande.

Ordföranden ställer proposition på Carl-Axel Wilhelmssons och Johan Pettersson förslag.

Ordföranden finner att Tekniska utskottet beslutat enligt Johans Pettersson förslag dvs. att bifalla alternativ 2.

Omröstning begärs och följande propositionsordning godkänns:
Den som stödjer alternativ 2 röstar Ja.
Den som stödjer alternativ 3 röstar Nej.

Vid omröstning avges fyra Ja-röster och 1 Nej-röst vilket redovisas i bifogat dokument.

Ordföranden finner att Tekniska utskottet beslutat bifalla förslag enligt alternativ 2.

Tekniska utskottets förslag till Kommunstyrelsen
1. Bifaller tekniska förvaltningens förslag avseende vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg enligt alternativ 2.
2. Finansiering sker genom att gatu- och parkavdelningen tilldelas 500 000 kronor i kompletteringsbudget 2019 för att bygga om gatubelysningen i Färingtofta och

Tornsborg samt att ytterligare 900 000 kronor reserveras i budgetarbete inför år 2020 för framtida underhåll av anläggningen.

BILAGA 1 – KARTBILAGA

Färingtofta

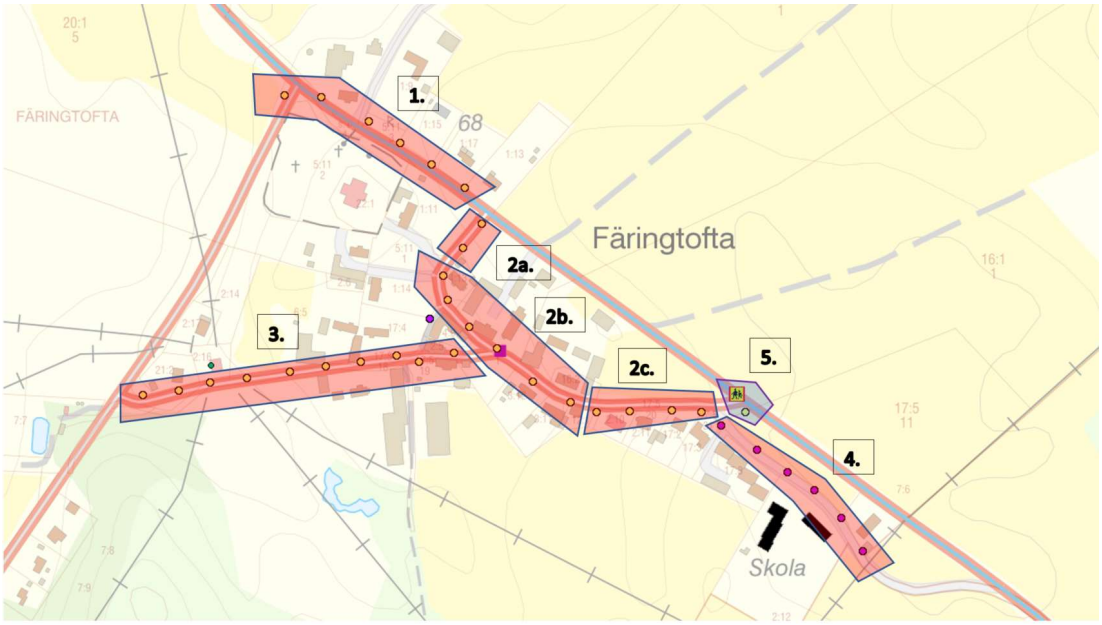

Tornsborg

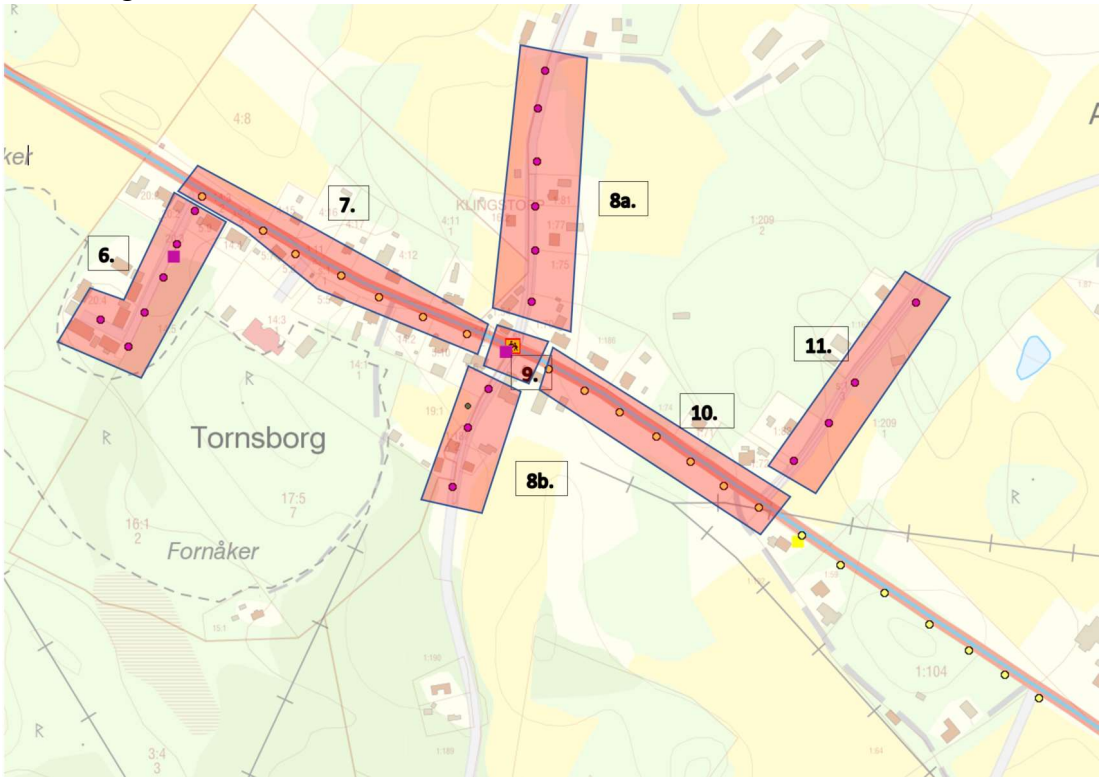

KLIPPANS KOMMUN

Voteringslista

Tekniskt utskott

Mötesdatum
2018-11-13

Voteringslista: §64
Ärende: Vägbelysning i Färingtofta och Tornsborg, KS 2018.0258

Voteringslist(or)
Votering alternativ 2 eller 3

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Kerstin Persson(S), ordförande	*X*		
Hans Bertil Sinclair(M), vice ordförande	*X*		
Johan Pettersson(S), ledamot	*X*		
Carl-Axel Wilhelmsson(C), ledamot		*X*	
Cecilia Scott(M), ledamot	*X*		
Resultat	*4*	*1*	*0*

§ 65

Vägkors Söndraby

KS 2018.0655

Ärendet

Michel Tränefors informerar om trafiksituationen vid korsningen Kvarnvägen-Oderljungavägen-Åkervägen-Näckrosstigen.

Vägkorset i Söndraby har varit uppe i Tekniska utskottet för allmän diskussion under våren 2018. Tekniska förvaltningen har därefter var ute med en av kommunen upphandlade konsulter för att kontrollera korsningen. Det kunde på plats konstateras att korsningen Åkervägen-Oderljungavägen-Kvarnvägen är korrekt i sin utformning. Det som framkommit från de boendes senaste skrivelse är att infarten till Näckrosstigen upplevs som felaktigt utformad och att infart för buss inte är möjligt. Vid kontroll har Tekniska förvaltningen fastställt att det inte är möjligt att köra in med buss i kvarteret varför åtgärd behöver vidtas. Synpunkter har inkommit om att hela korsningen borde byggas om och ersättas med en cirkulationsplats.

Kostnaderna för en sådan åtgärd uppgår till drygt 1,5 mkr. Ett enklare alternativ är att flytta ut de betongöar som idag är avsedda för att smalna av vägen eller att helt ta bort dessa.

Förvaltningen föreslår Kommunstyrelsen besluta att uppdrar till tekniska förvaltningen att ta fram kostnadsberäkning för en cirkulationsplats vid korsningen Kvarnvägen-Oderljungavägen-Åkervägen-Näckrosstigen samt att kostnaderna för cirkulations-platsen hanteras i kompletteringsbudget 2019.

Yrkande

Kerstin Persson (S) yrkar att beslut fattas om tillfällig hastighetsbegränsning på 30 km/h, att ta bort befintliga betongöar och fylla på med asfalt vid infart till Näckrosstigen för att underlätta trafiksituationen. Beslut om fortsatt hantering fattas vid utvärdering av ärendet i mars månad 2019.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-01.

Tekniska utskottets förslag till Kommunstyrelsen

1. Godkänner tillfällig hastighetsbegräning om 30 km/h på Oderljungavägen på sträckningen strax norr om korsningen Oderljungavägen-Åkervägen-Näckrosstigen söderut förbi Vedby skola.
2. Uppdrar till tekniska förvaltningen att ta bort befintliga betongöar.

3. Uppdrar till tekniska förvaltningen att fylla på med asfalt vid infart till Näckrosstigen för att underlätta trafiksituationen.
4. Beslut om fortsatt hantering fattas vid utvärdering av ärendet i mars månad 2019.

———

§ 66

Justering av felparkeringsavgifter

KS 2018.0654

Ärendet

Avgifterna för felparkering justerades senast under 2011 och behöver uppdateras för att stävja den felparkering som förekommer inom kommunen. De avgifter som förekommer för felparkering samt förslag på ändrade avgifter redovisas enligt bifogad handling. Med punkten övrigt
avses de felparkeringar enligt Överträdelse av bestämmelser i trafikförordningen (SFS 1998:1276) som är angivna
med nr 04, 06, 09-14, 33, 37 och 39-42.

Tekniska förvaltningen föreslår Kommunfullmäktige besluta att justera felparkeringsavgifterna enligt förslag 1, alternativt förslag 2, att gälla från och med 2019-01-01.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-01.
Förslag felparkeringsavgift, bilaga Tu § 66/18.

Yrkande

Hans Bertil Sinclair (M) yrkar bifall till förslaget om höjning av parkeringsavgifter enligt förslag 1.

Tekniska utskottets förslag till Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige beslutar

Felparkeringsavgifterna justeras enligt förslag 1 att gälla från och med 2019-01-01.

———

FÖRSEELSE	IDAG	FÖRSLAG 1	FÖRSLAG 2
Mot färdriktningen/längdriktningen	700 kr	1 000 kr	1 300 kr
I vägkorsning	700 kr	1 000 kr	1 300 kr
På gång-/cykelbana	700 kr	1 000 kr	1 300 kr
På plats för rörelsehindrade	700 kr	1 000 kr	1 300 kr
Vid förbud att stanna eller parkera	700 kr	1 000 kr	1 300 kr
Stått för länge på avgiftsfri plats	500 kr	700 kr	1 000 kr
På allmän plats inom tättbebyggt område som är terräng	500 kr	700 kr	1 000 kr
På busshållplats	500 kr	700 kr	1 000 kr
På ändamålsplats	500 kr	700 kr	1 000 kr
På plats för visst fordonsslag	500 kr	700 kr	1 000 kr
Vid förbud att parkera	500 kr	700 kr	1 000 kr
Övrigt	500 kr	700 kr	1 000 kr

§ 67

Information om Klippansofforna

KS 2015.1452

Ärendet

Tekniska förvaltningen informerar om uppdrag att ta fram Klippansoffan för offentliga miljöer och placera dessa på strategiska ställen i Kommunen.

Anbud har inkommit för att gjuta sofforna från leverantör men ingen beställning kunde läggas under 2017 då det fanns en oro för att bryta mot det mönsterskydd som Ikea har på Klippansoffan varför ärendet blev vilande. Frågan kring soffan aktualiserades åter under 2018 och uppdraget med att tillverka sofforna gick till Tegelbruksskolan. Den nya modellen som presenterades var inte det som efterfrågades varför arbetet ställdes in. Samtidigt har tekniska förvaltningen rådgjort med plan- och byggavdelningen angående placeringen av sofforna.

Tekniska förvaltningen har skickat en förfrågan till Ikeas juridiska avdelning om tillstånd att få nyttja deras produkt som mall för Klippansoffan inom kommunen. Tillstånd från Ikea har erhållits 2018-09-25 varför ny prisförfrågan hos leverantörerna har genomförts. Befintlig budget för projektet är 200 000 kronor för levererans av sex stycken soffor.

Tidplanen för projektet från det att beställning läggs är tio veckor vilket innebär att sofforna kan vara på plats tidigast om fyra månader.

Beslutsunderlag

Tekniska förvaltningens skrivelse 2018-11-01.
Förslag placering, bilaga Tu § 67/18.

Tekniska utskottets förslag till Kommunstyrelsen

Godkänner införskaffande av Klippansofforna vilka ska placeras enligt framtaget förslag.

———

BILAGA 1 - Placering av Klippansoffan.

1. Stidsvig Busshållplatsen
2. Östra Ljungby Stationen
3. Ljungbyhed Dammen
4. Klippan Stadsparken
5. Klippan Stationen
6. Klippan Biblioteket

1. STIDSVIG BUSSHÅLLPLATSEN

2. ÖSTRA LJUNGBY STATIONEN

3. LJUNGBYHED DAMMEN

4. KLIPPAN STADSPARKEN

5. KLIPPAN STATIONEN
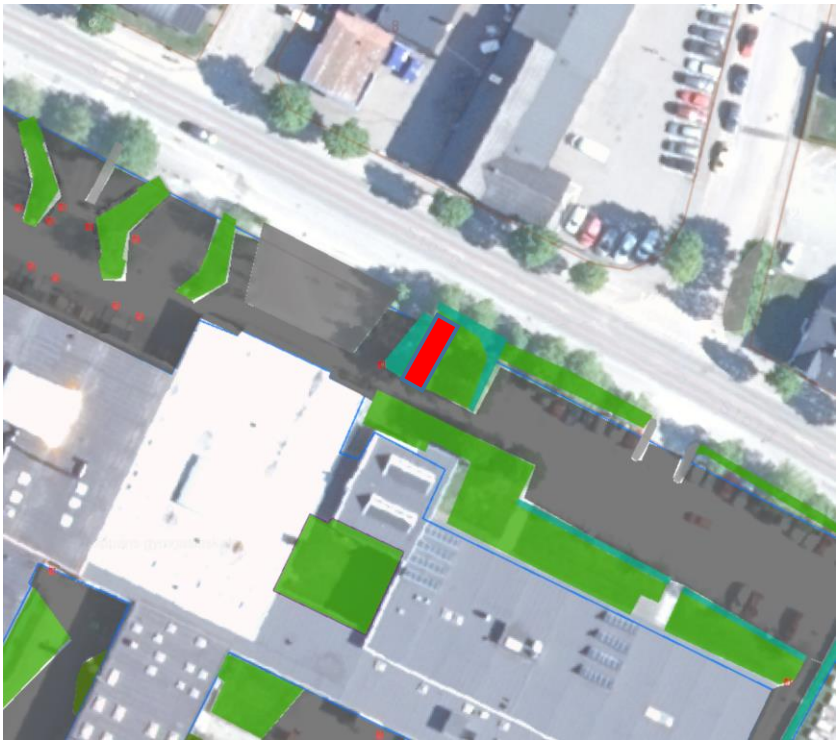
6. KLIPPAN BIBLIOTEKET